

## ประสิทธิผลการอบรมแบบมีส่วนร่วมในการป้องกันควบคุมโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ของแกนนำสถานบริการทางเพศ ในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่

นายอับดุลเลาะห์ นารออี วท.บ, นางสมสกุล ภูมิบ่อพลับ วท.บ สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๑๒ จังหวัดสงขลา

**ความสำคัญ :** กระบวนการสร้างแกนนำสถานบริการทางเพศ เกิดขึ้นเพื่อให้สถานบริการสามารถดำเนินงานป้องกันควบคุมโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ได้อย่างยั่งยืน เพราะการให้ความรู้ สร้างความเข้าใจ และปรับทัศนคติ เรื่องโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์กับพนักงานบริการและเจ้าของสถานบริการที่อยู่ร่วมกัน มีความจำเป็นที่จะต้องมียุทธศาสตร์ที่มีความเข้าใจในปัญหาและได้รับความไว้วางใจ ที่สามารถพูดคุยให้ความรู้ ให้คำปรึกษาแก่พนักงานบริการระหว่างเจ้าของสถานบริการได้ จากรายงานสถานการณ์โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ มีผู้มารับบริการที่หน่วยกามโรคและโรคเอดส์ที่ ๑๒.๑ อำเภอหาดใหญ่ จำนวน ๔,๗๑๐ ราย โรคที่พบมากที่สุด คือโรคหนอง ร้อยละ ๒.๗๘ รองลงมา โรคหนองในเทียม ร้อยละ ๒.๗๔ ซึ่งโรคหนองในพบมากที่สุด เป็นตัวบ่งชี้การมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย ทำให้ส่งผลโดยตรงต่อการแพร่ระบาดของโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ เนื่องจากการติดเชื้อเอชไอวีมีความสัมพันธ์กับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ตลอดจนเกิดทัศนคติ การปฏิบัติตนที่ถูกต้องแล้ว การส่งเสริมให้พนักงานบริการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมป้องกันควบคุมโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การแพร่ระบาดของโรคลดจำนวนลง

**วัตถุประสงค์ (๑).เพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจ และมีความตระหนักเรื่องโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (๒).เพื่อให้แกนนำ สามารถขับเคลื่อนงานและกิจกรรมรณรงค์เกี่ยวกับการป้องกันควบคุมโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ในสถานบริการ**

**วิธีการดำเนินงาน :** กระบวนการสร้างแกนนำพนักงานบริการใช้วิธีการอบรมแกนนำพนักงานสถานบริการทางเพศ จำนวน ๓๐ คน ใช้เวลา ๒ วัน โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จากสถานบริการทางเพศ ที่สำรวจได้ทั้งหมดในปี ๒๕๕๖ จำนวน ๑๕๒ แห่ง มีกิจกรรมให้ความรู้เรื่องโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และเอดส์ โดยให้แกนนำพนักงานบริการที่ผ่านการพัฒนาศักยภาพนำความรู้ที่ได้ไปถ่ายทอดต่อกันกับเพื่อนในสถานบริการของตนเอง และอบรมเสริมทักษะแกนนำพนักงานบริการ เรื่อง ทักษะการสื่อสารเรื่องโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และเอดส์ การใช้ถุงยางอนามัยที่ถูกต้อง โดยมีการทำแบบทดสอบก่อนและหลังการอบรม

**ผลการดำเนินงาน :** ข้อมูลทั่วไป: พนักงานบริการจำนวน ๓๐ คน อายุระหว่าง ๒๐-๖๐ ปี อายุเฉลี่ย ๓๘.๒๐ ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ ๓๒.๕ รองลงมาไม่ได้รับการศึกษา ร้อยละ ๒๓.๕ ระยะเวลาในการปฏิบัติงานให้บริการทางเพศสูงสุด ๑๕ ปี ร้อยละ ๓.๓ รองลงน้อยที่สุด ๒ วัน ร้อยละ ๒.๙ สำหรับความรู้ พบว่า ก่อนการอบรมแกนนำมีความรู้ในระดับปาน ร้อยละ ๗๐ และหลังจากมีการอบรมแกนนำพนักงานบริการมีความรู้เพิ่มขึ้นอยู่ในระดับดี ร้อยละ ๘๐ ส่วนใหญ่มีความรู้เพิ่มในหัวข้อเกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ขณะมีประจำเดือน อาจทำให้เกิดโรคได้ , ความรู้เรื่องแผลริม อาการและลักษณะของริม และความรู้เรื่องโรคซิฟิลิสที่สามารถติดต่อจากแม่สู่ทารกในครรภ์ สำหรับทัศนคติเรื่องพฤติกรรม พบว่า ก่อนการอบรมแกนนำพนักงานบริการมีทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับพฤติกรรมโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เมื่อเทียบกับหลังการอบรมไม่มีความแตกต่าง โดยเฉพาะเรื่องการพูดคุยชักชวนพาคู่นอนไปพบแพทย์ด้วยกัน ถ้าสงสัยว่าเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ จำเป็นต้องทำการรักษาให้หายขาด ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเหมือนกันก่อนและหลังการอบรม

**สรุปผลและข้อเสนอแนะ:** จากผลการดำเนินงานพบว่า แกนนำมีความรู้เพิ่มขึ้นหลังจากอบรม ควรมีการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง เนื่องจากสถานบริการบางแห่งมีพนักงานบริการเข้าใหม่เป็นประจำ และควรมีการอบรมแกนนำพนักงานบริการที่เป็นผู้ชายหรือชายรักชาย ที่อยู่ในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่ เพื่อให้ครอบคลุม และควรมีการต่อยอดในการศึกษาเรื่องพฤติกรรมป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ของพนักงานบริการทั้งชายและหญิงต่อไป